

Sjálfsmatsskýrsla
Menntaskólans í Reykjavík
2008 - 2009

Gæðastjóri Anna Kristín Jeppesen

Efnisyfirlit

1	Inngangur	3
2	Sjálfsmat	5
2.1	Síðastliðin ár.....	5
2.2	Sjálfsmat Menntaskólans í Reykjavík 2008 – 2009.....	5
2.2.1	Samantekt jólaprófa	5
2.2.2	Agastjórnun.....	6
2.2.3	Kennslukönnun	6
2.2.4	Starfendarannsóknir	8
2.3	Annað	8
3	Lokaorð.....	8

1 Inngangur

Sjálfsmat er hluti af lögbundinni starfsemi skólakerfisins á Íslandi og ber hverjum skóla að innleiða aðferðir til að meta skólastarfið, kennslu- og stjórnunarhætti ásamt samskipum innan skólans og tengsl við aðila utan skólans.

Í Menntaskólanum í Reykjavík er gæðanefnd skipuð gæðastjóra, rektor, konrektor, kennslustjóra og deildarstjórunum þremur. Þessi hópur skipuleggur og stýrir sjálfsmati skólans.

Menntaskólinn í Reykjavík er elsti skóli landsins og á sér merka sögu. Hann kappkostar að skila nemendum sínum vel undirbúnum út í lífið. Aðalmarkmið skólans er að veita nemendum haldgóða bóklega menntun og gera þá sem hæfasta til þess að stunda nám við háskóla jafnt hér á landi sem erlendis að loknu stúdentsprófi.

Stefnuskrá, markmið og leiðir

Skólinn leitast við að veita nemendum sínum félagslegt uppeldi og stuðla að alhliða þroska þeirra svo að þeir séu sem best búnir undir að taka virkan þátt í lýðræðislegu samfélagi.

Með markvissri kennslu, miklum en raunsæjum kröfum og öguðum vinnubrögðum leitast skólinn við að efla gagnrýna hugsun og frumkvæði ásamt ábyrgðarkennd, umburðarlyndi og víðsýni. Skólinn leitast við að efla sjálfstraust nemendanna með því að gera þeim ljóst sambandið milli árangurs og erfiðis og í náminu eru þjálfuð jafnt sjálfstæð vinnubrögð sem samvinna.

Menntaskólinn í Reykjavík leggur einnig mikið kapp á að kynna nemendum sínum menningarleg verðmæti á sviði bókmennta og lista, innlendra jafnt sem erlendra, og leitast við að gera þeim kleift að taka virkan þátt í margvíslegu menningarstarfi.

Með fræðslu sinni, kröfum og handleiðslu vill skólinn efla þekkingarleit nemenda og gera þá virka og áhugasama um áframhaldandi menntun og símenntun, um leið og hann leitast við að efla heilbrigða dómgreind og verðmætamat nemenda sinna. Menntaskólinn í Reykjavík leggur einnig áherslu á að nemendur nýti sér þá miklu möguleika sem nýjasta tækni á tölvusviðinu býður upp á, svo sem gagnabanka, nettengingar, samstarf o.fl.

Skólinn mun einnig á markvissan hátt leitast við að gera nemendur sína vel búna undir virka þátttöku í þjóðfélaginu og efla ábyrgðarkennd þeirra gagnvart einstaklingum, fjölskyldu og samfélagi; sömuleiðis að kynna fyrir þeim kröfur daglegs lífs og vinnumarkaðarins, atvinnuhætti, samfélagsskipan svo og fjármálaskyldur, einstaklingsskyldur og réttindi.

Í fjölbreyttu félagsstarfi styður skólinn við alhliða félagsþroska nemendanna. Þar fá þeir tækifæri til þess að bera margvíslega ábyrgð, taka sjálfstæðar ákvarðanir, vinna saman, sýna umburðarlyndi og skilning og láta skoðanir sínar í ljósi. Í fjölbreyttu félagsstarfi fá nemendur tækifæri til þess að uppgötva, þroska, efla og nýta ótal hæfileika.

Hlutverk Menntaskólans í Reykjavík, samkvæmt skólasamningi við mennamálaráðuneytið, er

að bjóða upp á bóklegt nám til stúdentsprófs á tveimur námsbrautum, mála- og náttúrufræðibraut.

Skólinn hefur kappkostað að aðstoða nemendur við ástundun náms og tekið virkan þátt í því verkefni að sporna gegn brottfalli. Þar má nefna aukna námsráðgjöf, öflugt starf umsjónarkennara og framboð stoðtíma þar sem nemendum standa til boða aukatímar í þeim námsgreinum þar sem flestir þurfa aðstoð. Þetta framtak hefur tekist afar vel og teljast brottfallsnemendur skólans vera á bilinu 0-1% samkvæmt skilgreiningu Hagstofunnar en í meðfylgjandi töflu kemur fram hversu mjög námsframvinda nemenda skólans hefur batnað á undanförunum árum:

Haust	Innritun	Fjöldi í vorpróf	Fall á prófum	%	Hætta í MR eða falla á árinu	%
1999	830	773	61	7,9%	118	14,2%
2000	749	727	80	11,0%	102	13,6%
2001	747	712	62	8,7%	97	13,0%
2002	779	757	88	11,6%	110	14,1%
2003	814	785	47	6,0%	76	9,3%
2004	840	826	53	6,4%	67	8,0%
2005	850	825	23	2,8%	48	5,6%
2006	865	852	65	7,6%	78	9,0%
2007	877	861	45	5,2%	61	7,0%
2008	860	845	41	4,9%	56	6,5%

Í upphafi skólaárs 2008-9 voru innritaðir nemendur 860, þar af voru 171 eða 20% á málabraut og 688 eða 80% á náttúrufræðibraut. Þetta er svipuð skipting og undanfarin ár. Kynjaskipting er stúlkunum í vil en við skólann voru 56% nemenda stúlkur og 44% piltar. Í vor var 181 stúdent brautskráður eða allir nemendur 6. bekkjar.

Skólaárið 2008-9 voru starfsmenn skólans 91, þar af 80 kennarar, 3 yfirstjórnendur (þeir sinntu einnig kennslu), 1 skrifstofustjóri, 2 námsráðgjafar, 2 bókasafnsfræðingar, 1 á skrifstofu, 1 umsjónarmaður fasteigna, 1 með umsjón viðhalds, 1 með umsjón mótuneytis og 2 með sérverkefni (umsjón gæðamála og ritstjórn skólaskýrslu). Kynjaskipting var nokkuð jöfn í starfsmannahópnum, 46 konur og 45 karlar.

Menntunarstig kennara er hátt en 4 þeirra eru með doktorspróf, 33 með meistaraþróf, 31 með viðbótarnám eftir B gráðu, 5 með B gráðu háskólastigs og 7 leiðbeinendur hafa ekki lokið B gráðu háskólastigs. Allmargir eru án kennsluréttinda eða alls 17. 6 þeirra voru leiðbeinendur með undanþágu til kennslu en 11 voru stundakennarar en flestir þeirra kenndu valgreinar.

2 Sjálfsmat

2.1 Síðastliðin ár

Sjálfsmat MR hefur verið í nokkuð föstum skorðum þar sem ákveðnir matsþættir fara fram á hverju ári. Þessir þættir eru samantektir á niðurstöðum jólaþrófa og kennslukönnun sem tekur ekki aðeins fyrir kennslu og kennsluhætti og námsefni heldur einnig aðra þætti úr starfi skólans og er sá hluti könnunarinnar breytilegur á milli ára. Nánari lýsing á þessum þáttum er neðar.

Fyrir utan þessa föstu þætti hafa verið gerðar aðrar úttektir t.d. á aðstöðu kennara við skólann og starfsmannakönnun sem tók á ýmsum þáttum starfsins (2005). Út frá niðurstöðum starfsmannakönnunarinnar spratt nýtt verkefni, athugun á agavandamálinu skvaldri í tímum sem var skoðað í rýnihópum nemenda og kennara og niðurstöður teknar saman (2008).

Nemendur á lokaári hafa gert kannanir fyrir skólann sem verkefni í félagsfræði. Nemendurnir hafa t.d. athugað viðhorf 10. bekkinga til framhaldsskóla, hvernig nám í MR hafi nýst 10 ára stúdentum og viðhorf og nýtingu nemenda á nemendaaðstöðu.

Sigurlína Davíðsdóttir, lektor við Háskóla Íslands, hefur verið ráðgjafi sjálfsmatsnefndarinnar og bauð hún skólanum þátttöku í sjálfsmatsneti nokkurra framhaldsskóla á Íslandi. Að verkefninu standa hún sjálf og Penelope L. Lisi, professor við Central Connecticut State University.

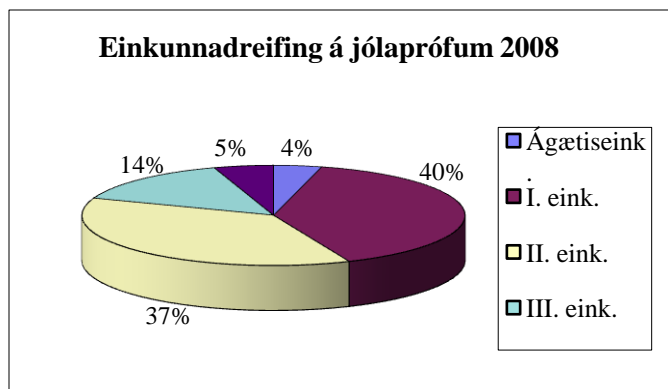
2.2 Sjálfsmat Menntaskólans í Reykjavík 2008 – 2009

2.2.1 Samantekt jólaþrófa

Niðurstöður jólaþrófa voru teknar saman og kynntar á kennarafundi í lok haustannar.

Niðurstöðurnar gera stjórnendum og kennurum kleift að bera saman bekkji í einstökum greinum, greinar hjá einstökum bekkjum og jafnvel bera saman niðurstöður og fall miðað við fyrri ár.

Umsjónakennarar notuðu svo niðurstöður jólaþrófa og samantektina þegar þeir tóku einstaklingsviðtöl við umsjónanemendur sína. Viðtölin eru framkvæmt einu sinni á önn og á vorönn er jólaþrófsárangur nemenda sérstaklega skoðaður og þeim sem hefur gengið illa eru sérstaklega teknir fyrir og reynt að beina þeim á rétta braut.

2.2.2 Agastjórnun

Starfsmannakönnunin sem gerð var 2005 leiddi í ljós að 79% kennara álitu að skvaldur í tímum væri agavandamál í skólanum því var ákveðið að skoða það betur. Settir voru saman rýnihópar kennara og nemenda í öllum árgöngum þar sem rætt var hvort og hvenær skvaldur væri orðið að vandamáli og helstu aðgerðir kennara til að halda niðri skvaldri í tímum. Niðurstöður þessara hópa voru teknar saman og hafðar að leiðarljósi í fyrirlestri sem Ingvar Sigurgeirsson prófessor við Háskóla Íslands hélt fyrir kennara um agastjórnun í október 2008.

Vor 2008 voru einnig spurningum um þetta agavandamál bætt inn í kennslukönnunina og verður endurtekið að vori 2009 til viðmiðunar. Einnig verður gerð lítil könnun á meðal kennara í vor þar sem aftur verða lagðar fyrir spurningarnar um agavandamál sem lagðar voru fyrir 2005.

Markmiðið er að fækka kvörtunum vegna skvaldurs um 20%. Ef markmiðinu verður ekki náð verður samin aðgerðaráætlun haustið 2009 og eftirfylgni hennar skipulögð.

Eftir námskeið Ingvars Sigurgeirssonar var gerð rafræn könnun á meðal kennara. Sendur var tölvupóstur á alla kennara skólans, þeir beðnir um að fylgja hlekk sem þar var og svara nokkrum spurningum rafrænt. 85,5% sem svöruðu könnuninni svöruðu að það væru agavandamál í skólanum. En aðeins tæplega 12% álitu skvaldur vera eitt af agavandamálunum sem er minnkun upp á 67% og markmiði þessa verkefnis því náð og ríflega það. Að þessu sinni kvörtuðu kennarar mest undan að nemendur mættu óundirbúnir í tíma eða væru að vinna í öðrum greinum á meðan kennslu stendur.

Í árlegri kennslukönnun voru nemendur einnig spurðir hvort skvaldur truflaði kennslu og 54% nemenda svöruðu oft eða mjög oft hins vegar nefndu þau að það sem ylli mestri truflun væri þegar nemendur neyttu matar í tímum, nemendur vinna í öðrum námsgreinum og nemendur sem mæta of seint í tíma. Sjá nánar í næsta kafla.

Nánari niðurstöður verkefnisins Skvaldur í tímum má sjá í lokaskýrslu þess.

2.2.3 Kennslukönnun

Kennslukönnun er gerð að vori í lok hvers skólaárs. Í kennslukönnuninni svara nemendur spurningum um kennslu, kennsluhætti, námsbækur og þess háttar fyrir hverja námsgrein sem þeir eru í. Almennur hluti könnunarinnar tekur fyrir ákveðna þætti úr starfi skólans. Vorið 2009 var sá hluti m.a. tileinkaður eftirfylgni agaverkefnisins en einnig fengu nemendur að koma með ábendingar um úttektarefni. Spurningar kennslukönnunarinnar eru endurskoðaðar á hverju ári með það að markmiði að gera spurningarnar þannig úr garði að svörin verði sem marktækust og að auðvelt sé að greina niðurstöður könnunarinnar.

Þegar niðurstöður kennslukönnunarinnar láu fyrir tók rektor viðtöl við alla nýja kennara og aðra kennara eftir þörfum. Hver kennari fékk niðurstöður sínar afhentar í lok kennarafundar í lok vorannar.

Vorið 2008 tóku 91% nemenda þátt í könnuninni. Samantekt á kennsluhluta könnunarinnar sýnir mjög jákvætt viðhorf nemenda til kennslunnar.

1. Kennari nýtir kennslustundir vel til kennslu
88% nemenda eru sammála eða mjög sammála
2. Kennari útskýrir námsefnið vel
83% nemenda eru sammála eða mjög sammála
3. Kennari kemur vel undirbúinn undir tíma
95% nemenda eru sammála eða mjög sammála
4. Kennari bregst vel við spurningum um námsefnið
90% nemenda eru sammála eða mjög sammála
5. Ég er ánægð/ánægður með viðmót kennarans gagnvart mér
89% eru sammála eða mjög sammála
6. Kennari heldur uppi góðum aga í bekknum
79% nemenda eru sammála eða mjög sammála
7. Ég er sáttur við einkunnagjöf kennarans
87% nemenda eru sammála eða mjög sammála
8. Mér finnst gott samræmi milli prófa og verkefna annars vegar og kennslu hins vegar
85% nemenda eru sammála eða mjög sammála

Í almenna hluta kennslukönnunarinnar voru helstu niðurstöður þessar:

1. Mér finnst skvaldur í tímum trufla kennslu
54% nemenda svöruðu oft eða mjög oft
2. Ég skvaldra sjálfur í tímum
30% nemenda svöruðu oft eða mjög oft
3. Nemendur neyta matar í tímum
59% nemenda svöruðu oft eða mjög oft
4. Ég neyti matar í tímum
26% nemenda svöruðu oft eða mjög oft
5. Ég mæti of seint í kennslustundir
15% nemenda svöruðu oft eða mjög oft
6. Hvaða þættir í fari kennarans ráða mestu um það hvort honum tekst að halda aga?
21% nefndu áhugaverða framsetningu á efninu og 18% nefndu jákvætt viðhorf hans til nemenda
7. Hvaða atriði valda mestri truflun í kennslustundum?
Nemendur neyta matar í tímum, nemendur vinna að öðrum námsgreinum í tímum og nemendur mæta of seint í tíma
8. Ertu ánægður með 10 mínútna morgunhléið eftir 2, tíma?
95% þeirra sem tóku afstöðu voru ánægðir

9. Ertu ánægður með hléið eftir íþróttatíma?
90% þeir sem tóku afstöðu voru ánægðir

2.2.4 Starfendarannsóknir

Í október 2008 fór gæðastjóri ásamt deildarstjórunum á námskeið í starfendarannsóknum sem Penelope L. Lisi hélt fyrir áður nefnt samstarfsnet nokkurra framhaldsskóla. Að námskeiðinu loknu var ákveðið að hópur kennara leiddur af deildarstjórunum þremur prófi þessa aðferð sjálfsmats á vorönn 2009. Sigurlína Davíðsdóttir er leiðbeinandi hópsins og var fyrsti fundur hans í janúar 2009.

Á þeim fundi voru kennarar sem höfðu áhuga á að prófa að taka þátt í starfendarannsóknum. Kennararnir skiptust í þrjá hópa eftir námsgreinum, stærðfræði, íslensku og líffræði. Kennararnir völdu að viðfangsefni rannsóknanna að þessu sinni væri að athuga hvaða áhrif athugasemdir kennara við ritgerðum og heimaverkefnum hafa á nemendur og hvernig þeir nýta sér þær.

Kennararnir unnu við það á vorönn að undirbúa sig og safna gögnum. Nú á haustönn 2009 heldur gagnasöfnun og úrvinnsla áfram og stendur til að kynna niðurstöður rannsóknanna fyrir öllum kennurum í vor.

Vonar gæðanefndin að þetta starf gangi vel og að starfendarannsóknir verði fastur og sjálfsagður liður í sjálfsmati MR á komandi árum.

2.3 Annað

Í október 2008 sótti gæðastjóri fund á vegum Íslenska matsfræðifélagsins þar sem rætt var um sjálfsmat á öllum skólastigum í ljósi nýju laganna.

Ný heimasíða fyrir Menntaskólann í Reykjavík er í smíðum og þar stendur til að sjálfsmat skólans fá svæði þar sem skýrslur og önnur gögn tengd sjálfsmatinu verða birt. Mun þetta auka sýnileika starfsins og aðgengi allra að niðurstöðum og aðgerðaráætlunum. Þegar skýrslan er skrifuð í október 2009 er ný síða enn ekki komin í loftið en kemur á allra næstu vikum og verða þá allar skýrslur gæðastarfsins orðnar aðgengilegar fyrir alla.

3 Lokaorð

Menntaskólinn í Reykjavík hefur reynt að skipuleggja formlegt og altækt sjálfsmat sem miðar að því að bæta starf skólans. Reynt hefur verið að gæta að fjölbreytileika í starfinu og reynt að auka þátttöku starfsmanna og nemenda í sjálfsmatinu.